

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házas herdra:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség hírlapok visszaszállítására
vagy megfizetésére nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyas szöveg árá 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 25.

Kath. kongrua.

Hát ilyen is van? Avagy lesz? Hogy van, emlegetik; felmerül a liberális hullámozó tengeréből, mint a hullá. Zörög a haraszt, de a szél nem a kikeleté. — A lesz kath. kongrua pedig ezen alapon: timeo Danaos, dona ferrentes, még félelmebb.

Emlegetik. Olyan liberális-féle jelző — tartalom nélkül — az igazság, jog, törvény kellemes stíliú kosztümben. Az igazság hozza magával, hogy a bevett felekezettek, a liberális szellemű törvény értelmében egyenjogúak az államalkotó (avita, hereditaria) és fenntartó kath. vallással. Mily szépen domborodik ki a felekezeti békét nagy garral hirdető — a lelkiismeret körén kívül, sz. meggyőződés alapján — egyházpolitikai törvények után, az 1898. évi XIV. t.-cz., midőn minden felekezeti lelkész évnegyedenként kapja a fizetés kiegészítést, sőt az idej költészet megkezdés a felvonulást a teljes kiegészítésre, — míg a kath. lelkészt, ki mit se tud, illetve nagyon is állat a szomszédasszony szitáján — királya iránti kipróbált lankadatlan hűsége és ernyedetlen honszerelme díjába, csak a kath. kongrua, üvegbe helyezett méz, üvegen keresztül való élvezése derengeti. Ez is valami. Ilyen a lib. kath. kongrua ma.

A lesz kath. kongrua szintén a liberális kecségető megszokott műszere. A legháladosabb köpenyge a szabadelvűségnek a jövő. Igér, semmit vagy rombolva teljesít. A jövő változott viszo-

nyainak táblájára írja mindig a fiaskót, melynek ő az értelmi szerzője. Nála nincs tolodás, minden modern, változás még a rendszerben is; a régi egy forintot két koronával, a krajczárt két fillérral fejezi ki.

Nem kell nekünk a liberális kath. kongruája. Miért? Annak a liberálisnak, mely a felekezetenküli kormányt szülte, milyen lehet a kath. kongruája? Valóságos monstrum, melyből nem kérünk.

A hatalmas kath. vallás-alap telített köcsögből nagyon szakácskodtak. Interkonfessionális jellegűvé varázsolva, eltörölték családi (származási) nevét s meghagyták csak a keresztnévét. A kath. lelkészek csak a savó jut. A törvényes gyermekek éheznek, a mostohák jólaknak.

Meghúzták a határt az állam és az egyház között. Én nem bántom a tiedet, te ne bántsd az enyémet. Hatalmas dogmatikus érvágást kapott már egyszer a kath. egyház az elszedülésig. Feleszmélt. Rabszolga nem akar, nem tud lenni a szabadság megteremtője. Az egyház mindenkor isteni függetlenségeért küzdött és nélkülözött. Ha kell, fog küzdeni, szenvedni továbbra is a hitvédő sereg. Isteni küldetése van, melynek az emberi rosszindulat határt nem szabhat.

A liberális a hatalom kezében, vallás nélkül, öldöklő fegyver. Felkavar minden vágyat; életre kelti az önző szenvedélyeket és feledni látszik, hogy az élet minden egyes cselekményében szükséges a vallás, sőt nagyon sok esetben egyedüli erő és vigasztalás.

Mint a kath. vallás-alappal, úgy állunk ennek nagynevű intézményével is. Ledörzsölődött a zománcz avatatlan észcsiszolók által; letörülték a himport, állítva, hogy a lepke illetén könnyebben száll virágról virágra, pedig beszennyezték dicső symbolumát, a keresztet, a szeretet, szabadság, testvériség hirdetőjét. Siránkozunk mint Máriaus a tengerparton. A vigilantibus jura-féle elv pedig talán meghaladott időpont. Ezen megtépett szomorú helyzetben sem tudja, se az egyiket, se a másikat jogi birtokosa visszaszerezni. Így vajudik a kath. autonomia megteremtése, míg elévül, vagy ez is elveszti származási (családi) nevét, mint a fenti többi.

Egyik nem régen megjelent pástorlevél különben tisztán világít. Egy gordiusi csomóval állunk szemben, egy Nagy Sándor kell, hogy ketté vágja.

Tamás.

A letenyei mandátum.

Szűllő Géza letenyei képviselő mandátuma ellen, aztán, hogy a Kuria az első petíciót elutasította, új kérvény érkezett be. A petíciót a Kuria nem fogadta el.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 25.

Elnök: Gróf Apponyi Albert megnyitja az ülést.

Néhány kisebb jelentőségű irományok előterjesztése után

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Árpád ébredése.

— Humoreszk. —

Írta: E. K.

Mindig mondtam, hogy a véletlenek nagy szerepe van az emberi életben és hogy zenei lángész vagyok. Kérem: csak ne vágjanak közbe és ne szakítsanak félbe, úgy sem eléggé éles a kiskésük a közbevágáshoz és úgy sem lüktet elég eleven erő karjaikban a félbeszakításhoz. Mindjárt bizonyítok is.

Olyan mélyen alszom — ámbár magasra vetik a fejem alját — mint két morga. Ez magában véve még nem volna baj, ha kellő időben ébredni tudnék, de nem tudok, s Önök valóban kiváló elmére valló következetességgel sejtik, hogy e miatt elcsaptak hivatalomból, de azt már hatalmas agyuk sem gyanítja, hogy tulajdonképpen ez állapította meg hirnevemet, ez szerezte százezreimet s ez tesz ma már lehetővé, hogy akkor keljek, a mikor a nap delel.

De ha már meg nem bocsátható könnyelműséggel az elején kirukkoltam azzal, a mire tulajdonképpen a dolog végén kellett volna kilyukadnom, engedjék meg, kérem, hogy az elejét

is a közepét is feltárljam úgy a mint következik.

Kora ifjuságom egyik éjjelén leestem az ágyról; vissza helyeztek reá és reggel nem tudtam róla semmit. Most is így áll a bál, jól lehet már benőtt a fejem lágya. Ha fel is ébredek egy pillanatra, a következő pillanatban már ismét olyan mély álomba merülök, hogy lárma legyen, a melyik kihálászon belőle. Hiába teszem fejvankosom alá az »Ébresztő« című heti lapot s az orrom előtt levő asztalra az ébresztő órát: nem ér semmit. Az Ébresztő ugyanis hetenkint csak egyszer — nevezetesen vasárnapon — ébreszt, tehát épen akkor, mikor hivatalba úgy sem kell mennem, az ébresztő órát pedig, a mint berregni kezd: nyakon fogom, elzárom és alszom tovább úgy, mintha mi sem történt volna, csak mikor már jókészen felébredek: tapasztalom, hogy nem az ébresztő órán mult késői ébredésem.

Azután leszedtem az óra zörgő szerszámának elzáró készülékét, hogy a berregés sokáig hangozzék, hanem akkor meg a vánkossal dugtam az órát az Ébresztő mellé, s elfojtott tompa nyöszörgése a párnák alól inkább álomba ringatóan, mint álomból ringatóan hangzott.

Vége Agyafúrt György cs. és kir. (fás- és élés)kamarás barátom, a ki majdnem olyan mélyen alvó mint én, azt tanácsolta, hogy tegyek úgy mint ő. Helyezzem az órát tíz lépés-

nyire az ágyamtól egy üres bádoggal, s ez olyan pokoli zajt csap, hogy a jérikói trombita harsogása kismiska lehetett hozzáképest. Természetesen kiugraszt fekhelyemből, s míg tíz lépést teszek a hideg padlón, míg a csengőt elzárom, addig annyira reptül az álom szemeimből, hogy vissza nem egykönnyen száll.

És csakugyan ez a módszer használt is két napig, a harmadik napon már ez sem ért semmit; megszoktam, mint az arzénel dolgozó munkások testszervezete a mérget.

A negyedik napon vettem még egy ébresztő órát, a hetedik napon egy újabb bádoggal, a tizediken egy harmadik ébresztő órát és így tovább, míg végre egész ébresztőóra-telepem, vagy ha jobban tetszik: ütegem lett a hozzávaló bádoggal; engem pedig üstjeimmel és óráimmal együtt kidobtak lakásomból, mert a háznak és környékének lakói a fülpecziálistának már tetemes összeget fizettek ki otthagyasom ideje alatt.

Hosszas bolyongás után végre sikerült a város végén lakó elaggott harangozónál — a ki süket mint egy fajdkakas — új otthonra szert tennem.

Hogy új otthon nyertem, annak az öröme nagyot ittam, nagyot lumpoltam úgy, hogy akkor tértem haza, mikor már rendes körülmények között ébredni szeretnék.

A mint kinyitom lakásom ajtaját: rákezd!

a költségvetési vitát

folytatták.

Első felszólaló a Kossuth-párti **Kecskemély** Ferencz, azt tartja, hogy a szegény ember baját sehol sem hallgatják meg. A miniszterelnöknek nemcsak fölfelé kellene loyálnak lenni, hanem lefelé is a nemzettel szemben. A költségvetés a nemzet gazdasági viszonyaival szemben aránytalanul emelkedik. A pénzügyminiszter a költségvetés összeállításánál nem törődik a néppel, nem nézi, hogy bírja-e a terheket? Ez a politika viszi kol-dusbotra a népet s idézi elő a szociáliz-must. Bírálja, hogy mit tesz a kormány a tan-gyért és speczialiter a protestáns tan-gyért?

Es arra a conclusióra jut, hogy mostoha gyermeke az az államnak, pedig e felekez-t is tesz annyi szolgálatot a hazának, mint bármely más. Az állambáztartást helyesebben kellene beosztani. Az adózás nem igazságos. Erre több példát hoz fel. Ugy látja, hogy Ma-gyarországon kétféle törvény van: más a sze-génynek s más a gazdagnak. Az állam pénz-tárát a szegény emberek zsebeiből koldulják össze. (Helyeslés). Kívánja, hogy az adórefor-mokat mielőbb hozzák be, ne csak áltaasák vele a nemzetet. (Helyeslés a szélsőbalon). So-kan elragadtatással áradoznak a liberálizmus aldási felett. Amde a kormány nem folytat igazi liberális politikát. (Ugy van!) A közigaz-gatás államossítása már régen meg van, hiszen a vármegyéknel az történik, a mit a főispán, a községekben pedig a mit a szolgabíró akar. (Ugy van!) Ennek illusztrálására több meg-történt eseményt sorol fel.

Nessi Pál: Csinos kis históriák!

Kecskemély: Attér az igazságszolgálat-sra s felsorolja annak fonákságait. Majd a mezőgazdasági viszonyokat fejtegeti. Meg kel-lene szabadítani a munkásokat a zsarolóktól s megélhetésüket biztosítani. Be kell hozni az önálló vámterületet. A kormány politikája ál-dástalan, özö és nemzetirtó.

A költségvetést nem fogadja el.

Gibicz-politika.

Fichler Győző: Amikor a függetlenségi elvek érvényesülni fognak, egyenlő lesz ez a nemzet boldogulásával. A költségvetési vitánál eddig a pénzügyi és nemzetiségi kérdés volt irányadó. Mindenekelőtt a külügygel foglal-kozik. Szerinte Magyarország a gibicz-politikát folytatja.

Hazánkat sehol sem látjuk érvénye-sülni a külügyi politikában. Beszél a kolissza históriákról, a melyek Magyarország politikai jövőjére nézve veszélyesek. Veszélyeztetve van ezredéves tradícióink és Magyarország állami-

sága. Külügyi hivatalunk veszedelmes maga-tartást tanúsít azon közgazdasági érdekeink-vel szemben, amelyek hivatala lennének az or-szág gazdasági fellendülését vezetni. Midőn az ország gazdasági érdeke kockán van, nem számíthatunk szövetségesünk védelmére.

Látjuk, hogy a kereskedelmi szerződések-nél mi Ausztria önkényének teljesen ki va-gyunk szolgáltatva. Ezért óhajtja, hogy a kö-tendő kereskedelmi szerződéseknel mind-on pontosan körül irassék, hogy ne lehessen a szerződéses pontokat önkényesen magya-ráznai.

A statisztikai adatokból látjuk, hogy Ma-gyarországban van haladás.

A haladás a nyomor terén mutatkozik. A sok végrebajtás a tönk szélére kergeti az amugy is sanyargatott országot. Beszél a kon-verzóról a miniszterelnök ur?

Kiállítások jobbról: A pénzügyminiszter!

Fichler Győző: Miután ez országban min-den kérdésben a miniszterelnök válaszol, nem csoda, ha mindent a miniszterelnöknek tulajdonítunk.

Szell Kálmán miniszterelnök: Valóban szép!

Fichler Győző: Beszél ezután az adó-nemekről és kijelenti, hogy 3 évtizedes tapasztalat bizonyítja, hogy aggodalommal tekinthe-tünk a pénzpiac spekulációjára.

Nincs állam Európában, hol drágább és uszorrább kölcsön volna, mint Magyarországon. A valuta rendezést szerinte Ausztria akadályozta meg s a kormánynak sincsen ereje, hogy azt keresztülgye. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Attér a nemzetiségi kérdé-sekre.

Előbb azonban öt perc szünetet kér.

Szünet.

Ének a szászokról.

Szünet után

Fichler Győző folytatja beszédét. A nem-zetiségi kérdéssel foglalkozik. A szász képvise-lők ravaszán kétértelmű mondatokat és kifeje-zéseket használnak. Az egyik ideszól, a másik haza szól a külföldi sajtónak. A szászokba már a gyermeknevelésnél beleoltják a nem-zetiségi eszméket. Erre nézve bemutat egy is-kolai értesítőt, mely német nyelven jelent meg.

Kubik Béla: Hallatlan!

Fichler idéz az értesítőből. A magyar nyelvi gyakorlatoknál mind német és külföldi írókat adnak fel. A szászoknál a felekezeti do-log is nemzetiségi kérdésnek tekintetik. Nem biztos abban, vajjon a vallás- és közoktatás-ügyi miniszter nem ad-e állami segílyt ily művek nyomására? (Derűtség.) Felolvas egy kimutatást az ott megjelenő művekről, egytől-

egyig hazafiatlanok. A községeknek mind né-metek. O nem ismeri el ezeket magyar közsé-geknek.

Kubik: Hát szabad ezt megengedni?

Fichler Győző elítéli a kormányt, mely ilyet megenged. Ottan egészen idegen kulturát mű-velnek.

Korodi Lucz: Nem áll, az hazai, nem idegen!

Fichler Győző: Hát ez hazai? Annak a kulturának fejlesztése hazafiatlan. Korodi Lucz a szászregeni iskolának ajándékozta Zimándy-nak Kossuthról írt könyvét. Hát ez hazafias?

Olay: Gyalázat, hogy ilyen gazember ül itt, ki kell dobni!

Zajos a szélsőbalon. A képviselők a pado-kat verik.

Kiállítások: Szégyen! Gyalázat!

Korodi Lucz: Ezt már sokszor hallottam!

Kubik Béla: No hát akkor *vastag bőr van a pofáján*, hogy mégis itt ül.

Fichler Győző: A német műveltségnek tisztelője, a német irodalomnak sok kimagasló alakja van, melyet szívesen olvas minden em-ber, de hogy Brassóban, Magyarországon csak német kulturára hivatkozzanak és azt terjesz-szék, mikor nekünk is annyi kimagasló alakunk s magas irodalmunk van, ezt nem tartja helyesnek. Elítéli.

Nessi Pál: Zimándy-ivadékok!

Fichler Győző: Akad majd még magyar író, ki leleplezi a szászok üzelmeit. Pedig a szász nép tisztességes, becsületes, de vezetőik félrevezetik, csak azért, hogy ő maguk felka-paszkodjanak.

Kubik: Világcsalók! (Nagy zaj).

Schmiedt: Rendrel Rendrel!

Fichler: E vezetőik elnyomják a szász nép egyéni intelligenciáját is. De hiszi, hogy a szász nép egyszer önértre ébred s akkor a vezetőik-nek vége van. A vezetőik a külföldi sajtót el-árasztják nagyhangú frázisokkal, hogy a magya-rok elnyomják a szászokat, kik 800 éve tart-ják fent kulturájukat. Hát ez nem igaz, mert a régi szászoknak se hire se hamva sincsen és önk alig néhány évtizede vándoroltak be, hogy mernek hát 800 éves kulturáról beszélni? (Za-jos helyeslés balról).

Részletesen ismerteti, hogy vándoroltak a legközelebbi időben be a szászok.

Nessi: Elég kár, maradtak volna ottan!

Fichler: Elítéli a szászok politikáját; a kor-mánnyal szemben bizalmatlan s ezért a költ-ségvetést nem fogadja el.

Lukács pénzügyminiszter kijelenti, hogy valótlan, a mi a pénztári készletekről, hadszer-vezettel összeköttetésben folhozott.

Korodi személyes kérdésben kért szót. Be-szédét nagy zajjal kísérte az ellenzék. Erre

az egyik, azután a másik és a többi ébresztő óra, ki vékonyan, ki vastagon, s a véletlen játéka volt, hogy egy dallam első útemei har-sogtak felém e zajból.

Asztalomon ugyanekkor egy levelet is találtam, melyet távollétem idejében hoztak lakásomra és a melyben tudomásomra adták, hogy elcsaptak hivatalomból.

Előbb öngyilkosságra gondoltam, hanem azután megfontoltam a dolgot, mert hirtelen valami eszembe ötlött.

Kísérletezni kezdtem az ébresztő órákkal, mint egyedüli vagyonommal. Összehangoltam őket, egyiknek-másiknak a mutatóját két három másodpercczel későbbre vagy előbbre igazít-ván a szerint, a mint a tervezett hangverseny-ben a sor reá következett.

Azonkívül különféle hangfogó, hangszakító és erősítő készülékeket is kieszeltem és alkalmaztam úgy, hogy néhány heti gyakorlat után már nemcsak a »Szeretnék szántani«-t és a »Boczi-boczi tartká«-t, hanem a Rákóczy indulót, több más magyar darabot és néhány operett részletet is el tudtam játszani.

A nyilvánosság előtt akartam hát hang-versenyt rendezni most már, de pénzem nem volt, impresszárió pedig, a ki a költségeket fedezte volna; nem akadt, s Maecenas sem, a ki azt előlegezte volna; ellenben mindenki a szemem közé kaczagott, s melegen ajánlották figyelmembe a Schwarzer-féle hidegvizgyógy-intézet kiválóan jótékony hatását. Egyik barátom

azonkívül díjmentesen adományozta az »Örjöngő léghajós« címét, jóllehet léghajóval kísérle-tezni sohasem próbálkoztam.

De hát ismerhetnek már kérem önök engem. Tudhatják, hogy nem olyan alak vagyok, a ki egyhamar beadná a derekát, hiszen csak nem régen szavaltam valahol, hogy:

»Jöhet vész és vihar, fergeteg szakadhat, Törni összetörhet, de meg nem ingathat!«

Addig jártam, addig keltem, míg végre akad-tam egy — városunkon átutazó — amerikai-ra, aki csakugyan elfogadta az impresszáriói tisz-tet s kész örömmel kötötte meg velem a szerző-dést, csupán azt állítván feltételül, hogy hang-versenyeim sorozatát valamelyik amerikai nagy-városban kezdjem meg, a mit szívesen meg is ígertem. Nem feledkeztünk meg természetesen arról sem, hogy a földgömb összes figyelemre méltóbb államaiban a szabadalmat különleges hangversenym részére biztosítsuk.

Az első hangversenyt — melynek színtere N York volt — óriási reklám előzte meg, úgy hogy jegy akár a legutolsó helyre is már a hang-versenyt megelőző héten 100 dollárért sem volt kapható. Az amerikai milliomos közönség — mely már nyakig volt a különféle hegedű-, zongora- és fuvolahangversenyekkel — lázas kíváncsisággal lesett a szokatlan és az újság ingerét teljes mértékben bíró ébresztőóra-hang-versenyemre. A tapsvihár, mely műsorom min-den egyes pontja után felhangzott, valóban vihar

volt, mert az épület megreszketett belé, s a lakomán, melyet az első hangverseny után tisz-teletemre rendeztek, az első felköszöntő magának az Egyesült-államok elnökének ajkáról hangzott el: Különös öröme szolgál — mondotta a többek között — hogy a magyar nemzet; mely-lyel mindig rokonszenvezett s mely eddig lova-giasságával és szabadságszeretettel vívta ki a világ becsül sét, immár a művészetek terén is a kezdeményezés terére lépett . . .

De minek folytassam. Röviden szólva: amerikai körutam alatt sikerre siker, diadalra diadal következett, a vén Európa apó pedig ősz szakállát kéjesen simogata jövetelem hírére. Hogy Európában miként fogadtak, azt nem szük-séges elmondanom, mert hiszen olvashatták a kritikát a hírlapokban. Mindegyik egy-egy dicséző himnusz volt.

Most végre itthon vagyok. Pénzeszsákjaim itt fekszenek mellettem. Nincs szükségem újabb jövedelmekre, de miután édes hazámban, — hol az örjöngő léghajós címmel tüntettek ki és a hol minden merészebb röptű vállalkozást kislelkűen gáncsolnak, mert hiányzik az üzleti szellem, még ha nem ébresztő órákból és órák-ról szól is a nóta — szintén hallani akarják a külföld agyondicsérte hangversenyemet. Itt díjtalanul fogom azt rendezni, mihelyt első számú jelenleg berekedt ébresztőmet az órák kirekeszti.

Műsorom első pontjával az »Árpád ébredése« című dalműnek nyitányát választottam.

így szól: *Ha nem hallgatnak meg, most sem beszélnek, haza megyek s majd írni fogok.*

Viharos zaj! Menjünk ki, ne hallgassuk, kiáltanak a képviselők. S mind az ellenzékiek, mind a szabadelvűek közül számosan távoznak.

Korodi fél háromkor a nagy zajban alig volt képes beszédét befejezni.

Debreczeni református szövetség.

Ismeretes az a fáradhatlan munkásság, mely a debreczeni plébániát jelentéktelen helyzetéből példátlanul virágzó állapotba hozta. Ez a virágzás a magasrangú plébános óriási munkabírásiának s viszonzásképpen a hívekben támadt hálás ragaszkodásnak gyümölcse.

Különösen nagy morális erőt képvisel a sz. Vincze-egyesület működése, melynek keretében magas állású intelligens emberek és egyszerű munkások együtt gyakorolják a felebaráti szeretet keresztényi jótékonyosságát.

Most ennek ellensúlyozására gr. Dégenfeld volt főispán értekezletet hívott össze, melyen harmincznégy tekintélyes református polgár és a lelkészi kar vett részt.

Az értekezletet gr. Dégenfeld József mint elnök nyitotta meg s röviden jelezve, hogy a *Református Szövetség* megalakítása mulhatatlanul szükséges, mit indokolni feleslegesnek tart, ismerteti a kezdeményező lépéseket s felolvastatja a főtiszteletű Püspök úrnál tartott értekezlet határozatát s felhívta az értekezletet a szabályszerűen tárgyalására és annak elfogadására. Felhívja először is a főtiszteletű püspök úrnál tartott értekezleten részt vettek, hogy ha az alakulás ellen kifogásuk vagy észrevételük van, azt terjesszék elő.

Kovács József mindemellett azt kéri, hogy a mit az elnöki megnyitó ismertetni feleslegesnek jelzett, tudniillik a szövetség létesítésének szükségessége, célja indokoltasság s olvastassék fel az aláírási felhívás, mert azok előtt, kik a püspök úrnál tartott értekezleten részt vettek, mindez ismertetve, indokolva nincsen.

Eröss Lajos előadó felolvassa a többiek által aláírt felhívást s az alapszabály tervezetéből a következő szakaszt: »A szövetség célja. Az ev. ref. egyház hívei között a vallásos és egyházi élet ápolása, a keresztényi élet felvirágoztatása s a felebaráti könyörülő szeretetnek felkezelési különbség nélkül való gyakorlása.« Ezt követve kifejti, hogy a szövetség megalakítása szükséges, mert

1., az Egyház a szegények, árvák és nyomorultak részére ha segínyt ad, azt az ösök által tett alapítványok kamataiból adja, s így ezen segélyezés nem a presbyterium érdeme;

2., mert a statisztika arról tesz tanúbizonyságot, hogy a róm. katolikus egyházzal szemben folytonos és nagy veszteségben vagyunk;

3., mert a presbyteriumban a politikai érdekek élére vannak állítva;

4., mert két felsőbb leányiskola van a városban s a róm. kath. felsőbb leányiskolába több mint 60 növendék jár, azoknak vallásos oktatásáról gondoskodva nincs, az »Ertesítő« szerint a vallásból, azon növendékeknek még osztályjegyzéke sincs,

5., mert a róm. kath. egyház az utóbbi években városi és társadalmi téren megdöbbentő nagy erővel nyomul előre;

6., mert kötelességünk megtartani a mi hitünknek cselékeit, hogy azok a különböző szektáknak áldozatátul ne essenek.

Minthogy a kik jelen vannak, mindnyájan jó reformátusok, az általa elmondott és kifejtett indokok alapján kéri kimondani, hogy a »Református szövetség« megalapítása szükséges s aztán kéri az alapszabály-tervezetnek elfogadását.

Kiss Albert: Kijelenti, hogy ő a függetlenségi párt híve volt idáig és az lesz ezentúl is, ezt nem is titkolta soha. Elveinek megvalósításáért becsületese eszközökkel, törvényes uton küzdött

és küzdeni fog; de a személyeskedést gyűlölte és gyűlöli, városnál és egyháznál békés együtt működést óhajtott és óhaj, ezért az Eröss Lajos által felhozott s általa czáfolt ezen indokot *sem tartja olyannak*, hogy az *szükségessé tenné karciás* jellegű »Szövetség« alakítását.

Balogh Ferencz a zsinat presbyteri szervezet alapján álló egyházunk jól felfogott érdekéből indulva ki lelkes szavakkal kifejti, hogy a presbyterium mellőzésével bármily szövetséget alakítani *veszélyes*, mert ha az oly szövetséget alakításához a jelenlevőknek joga van, joga van más egyháztagnak is, így aztán az egyház kebelében oly szövetségek vagy egyesületek támadhatnak, melyek az egyház egységét veszélyeztetnék, békéjét felzavarhatnák és sok különböző viszályokat okozhatnak.

Gróf Dégenfeld József kijelenti, hogy ő a felhívásban és alapszabály-tervezetben foglaltakhoz ragaszkodik, az egyesület megalakítása végett a presbyteriumot sem felhívni, sem az értekezlet részéről felszólítani nem hajlandó, kijelenti, hogy azon kérdést: elfogadják-e az értekezlet a Balogh Ferencz indítványát? nem teszi fel, mert ez ügyben szerinte szavazat többséggel dönteni nem lehet, hanem berekesztvén az értekezletet, felhívja azokat, a kik vele egy véleményen vannak, hogy a további teendők megbeszélése végett maradjanak ott.

Ott maradtak: Eröss Lajos, Csiky Lajos, Sass Béla, dr. Ferenczy Gyula, Karay Sándor, Márk Endre, Aczél Géza, Pálfi Gábor, a többiek távoztak.

A történeti hűség kedvéért megjegyezzük, hogy főtiszteletű Kiss Áron püspök, Simorffy Imre egyházi főgondnok, Bernáth Elemer táblai elnök és még néhányan, már előbb távoztak.

Ehhez csak annyi megjegyezni valónk van, hogy a hittani jegyekre vonatkozó pontot maga Kiss Albert lelkész megczáfolta, kijelentvén, hogy dr. Nagy Zsigmond végzi a hitoktatást teljes buzgósággal a róm. kath. felsőbb iskolában. Ami pedig a katolikusok teljes érvényesülését illeti az tény s ennek oka mint említettük a prépost fáradhatlan buzgalmán és áldozatkészségén kívül a hívek nagy ragaszkodása és egyetértése, mely által a kicsi dolgok is megnövekednek.

Különben pedig, ha sikerül gr. Dégenfeldnek megalkotni a sz. Vincze-egyesület s saját egyházában is, ennek csak a szegények veszik hasznát s az ő egyházuk is örömmel fogja tapasztalni a jó *cselekedetek* erkölcsnemesítő hatását.

Ki legyen a polgármester?

— A szabadelvű párt városatyák értekezlete. —

Amióta a város egész közönségének fájalmára, dr. *Bulyovszky* József polgármester egészségi állapota komolyra fordult s elveszett a remény a teljes gyógyulásához, állandóan az a kérdés uralja a polgárok nagyrészét, hogy ki legyen a polgármester?

Most, hogy az általános választások a küszöbön vannak, teljesen előtérbe tolt az a kérdés.

A városatyák egy része mindenáron »nagy embert« akar a polgármesteri székbe ültetni, a ki csupán egyéniségével hasson és vigye előbbre a város különösen pénzügyileg nem a legjobban álló szekerét. Csakhogy ilyen férfiut aligha lehet találni, mert ki fogja jól jövedelmező, független állását felcserélni a sokkal kevesebb dotációjú s nagy felelősséggel járó polgármesterséggel.

Az adott esetben különben sincs erre szükség, mert Nagyvárad város olyan két belső főtiszviselője pályázik, akik alapos képzettség,

hosszu gyakorlat, szorgalom és ambícióvala töltik be ma is feladatukat s akik bármelyike bizonyára teljes megalázzal töltene be a város első tisztviselői állását, annál inkább, mert mindkettő hosszabb-rövidebb ideig már vezette a város ügyeit.

A függetlenségi párthoz tartozó városatyák a múlt szombaton, a szabadelvűpárthoz tartozók pedig tegnap délután tanácskoztak a polgármesteri állás betöltése tárgyában. Megállapodásra azonban nem jutottak, hanem egy bizottságot küldtek ki, a mely a 48-asok kiküldöttjeivel fog tárgyalni.

A tegnapi értekezlet lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre pártelnök vezette az értekezletet, a melyen a párthoz tartozó következő törvényhatósági bizottsági tagok vettek részt:

Harmathy Károly, dr. Konrád Márk, Miskolczy Barna, Száhlender Károly, Farkas Izidor, dr. Grósz Menyhért, Millye Gyula, Mezey Mihály, Molnár Lajos, Sztarill Ferencz, Kaczián Károly, Mihelyi Adolf, dr. Várady Zsigmond, dr. Károly Irén, Stark Gyula, Schwarcz Antal, Weisz Mór, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Ullmann Sándor, dr. Gyémánt Jenő, Ováry Lajos, Mandel Adolf, Guttman József, dr. Moskovits József, dr. Munk Béla, Gábel Jakab, Rendes Vilmos, Feldmann Izidor.

Hlatky Endre pártelnök azzal kezdte, hogy a megjelentek tudják az értekezlet célját. Márczius 20-án lesz az általános városi tisztújítás s a pályázatokat 15-ig lehet beadni. Még nem késtek a tanácskozással, sőt ezután is van még idő a gondolkodásra. Udvozli a megjelenteket. Ma csak eszmecserét váltanak s nézete szerint még elvi határozatot se hozzanak ezúttal. Hat évvel ezelőtt az volt a párt irányelve, hogy lehetőleg a régi tisztviselők maradjanak meg állásaikban, ha valami különös ok mást nem parancsol. Most még azt sem kell kimondani, hanem majd ha látják, hogy kik pályáznak. Egyeseket tud, hogy pályázni akarnak a gazdasági tanácsnoki állásra, a főjegyzőségre, az I. oszt. fogalmazói állásra, stb. De biztosat csak márczius 15-ike után tudunk. Mindeusetre figyelemmel kell a pályázatokat kísérni. A másik kérdés, a mely előtérbe nyomul: a *polgármesteri* állás betöltése. Erre az állásra két városi tisztviselő fog pályázni, de kívülről is emlegetnek neveket. O nem érezhette magát jogosultnak, hogy ez irányban tudakozódjon, mert nem akart a pártnak elébe vágni. Erről tehát nincsen tájékozva, de ma még úgy sem tudná, hogy kívülről ki a komoly jelölt. A módokról kell gondoskodni, hogy járjunk el. Vagy megbíznák az elnököt, hogy beszéljen azokkal, akik kombinációban vannak. Ha kívülről nem akar senki pályázni, csak a két belső tisztviselő marad. Majd el kell dönteni, hogy ezek közül is melyiket akarják, mert mind a kettő a párthoz tartozik. — Vagy a másik mód, hogy szűkebb bizottságot küldjenek ki.

Többen közbeszólnak: Elég az elnök!

Hlatky Endre: Ezt a bizottságot később összehívna s határoznának a polgármester-jelölt személye telett. A többi állásokat akkor is függőben hagyják, hisz valószínűleg mind a régiek lesznek s csupán egy-két tisztviselőre lehet alapos kifogás. Felhívja a jelen voltakat, hogy szóljanak a kérdéshez, miként gondolják a leghelyesebb eljárást.

Mihelyi Adolf kijelenti, hogy ha nem pályázik külső egyén a polgármesterségre, teljesen megnyugvást talál azokban is, akik a tanácsból pályáznak. Működésük olyan, hogy azzal teljesen meg vannak elégedve. De évtizedes tradíció, hogy a polgármesteri állás betöltésénél kifelé tekint, imponáló embe-

rekre a törvényhatóság, akiktől reméli, hogy előbbre viszik a várost, mint a tiszta bürokraták. Szóval tekintélyt akarnak a polgármesteri székre. Ha ezt osztják most is, akkor a tudakozódás nem vezetne célhoz, mert aki a polgármesteri állást elfogadná, áldozatot hozna a városnak. Egyszerű felszólításra nem fog nyilatkozni. Hiszi, hogy csak úgy lehetne célra érni s az állás elfoglalására rábírní, ha a bizalom impozáns módon nyilatkoznék meg. Akarjuk-e, hogy ily kiváló férfit megkísértsenek. Ha igen, a törvényhatósági bizottság többsége tüntetésszerűleg kérje fel.

Miskolcny Barna: Ki tudja, hogy a többség akarja?

Mihelyy Adolf: Hogy ha ezt nem tudjuk, ne is kíséreljük meg. Így könnyen elintézhették a dolgot.

Dr. Grósz Menyhért elfogadja annyiban a Mihelyy felszólalását, hogy impozáns tüntetéssel talán találnának kívülről is polgármester jelöltet. Ugy tudja azonban, hogy a függetlenségi párt egy bizottságot küldött ki e tárgyban, hogy velünk értekezék. Hiba lenne ebből pártkérdést csinálni. (Közbekiáltások: Nem áll!) Jó, ha nem volt elég két vereség, meg lehet a harmadik is. — A polgármesterség olyan, hogy nem pártkérdés, hanem egyéniségnek kell döntenie. — Miért csinálunk mi pártkérdést a dologból, ha a függetlenségi párt nem csinált. Ha felajánlja az érintkezést, miért húzzuk mi vissza magunkat. Baj volt, hogy a városatya választásánál is nem egyeztünk meg. Erzi különben is, hogy ha egy párt bizottságot küld ki, kötelesség azzal szóba állni s ha megegyezésre juthatnak, akkor lehet impozáns megnyilatkozása a törvényhatóság akaratának. Csak így lehet célra érni. Ha nem sikerül a megegyezés, akkor sem vesztettünk semmit. Indítványozza, hogy küldjenek ki öt tagu bizottságot, a mely érintkezésbe lépjen az ellenzéki kiküldöttel s az eredményről tegyen jelentést.

Hlatky Endre hivatalosan nem tud semmit arról, hogy az ellenzék bizottságot küldött ki, annak már jelentkezni kellett volna nála. Ő is osztja, hogy meg kell hallgatni az ellenzékot, mert nem tudja, mit akarnak. — A városban jelöltek emlegetnek, de **biztosan tudja, hogy azok a férfiak nem vállalják el a polgármesterséget s így csak a két belső ember marad, a kik iránt különben bizalommal van.**

Dr. Várady Zsigmond csatlakozik a Mihelyy javaslatának első részéhez. A belső pályázókkal szemben megnyugvással vannak, de azért mindenik ellen van némelyeknek kifogása. De bárkit hozzanak kívülről, egyeseknek ezek ellen is lesz kifogásuk. Ez igaz. De mivel többen akarnak külső jelöltet keresni, hozzájárul ahhoz. Egy azonban bizonyos. Hogy ha a 48-as párttal nem tudnak megállapodni, kívülről senki nem vállalkozik. Ezért szükséges az érintkezés s küldjenek ki 10 tagu bizottságot. A bizalmas tanácskozások során azonban a többi állásokra is legyenek figyelemmel. Ez utóbbiakra célozva kijelenti, hogy nem hiszi, hogy a szabadelpvűpárt olyan pályázót támogasson, akivel megfelelő belső embert kibuktat.

Miskolcny Barna lehetetlennek tartja, hogy külső ember jöjjön polgármesternek; olyan, aki minden part bizalmát kinyerhesse. Ez csak Rádl Ödön volna, aki azonban kijelentette, hogy semmi esetre sem reflektál a polgármesterségre. Ő a két belső pályázót: Komlóssyt és Rimlert teljesen megfélelőknek tartja. Nem elég, hogy kiváló, tudós legyen valaki, nagy gyakorlat is kell ahhoz, hogy egy várost vezessen. A két belső tisztviselő teljesen beleélte magát a város közigazgatásába. Felesleges is minden keresés külső emberek után, mikor az, akit mindenki óhajt, nem fogadja el az állást. A 48-as párttal érintkezzenek, de azon az alapon, hogy csak a két belső ember lesz a jelölt.

Hlatky Endre azért tartja szükségesnek a külső férfiak megkérdezését, hogy senki mulasztással ne vádolhassa a pártot.

Sonnenfeld Zsigmond minden áron pártkérdésnek tekinti a polgármester választást.

Gábel Jakab leghelyesebbnek véli, ha az elnököt bízzák meg a puhatólódzással. Bizottság kiküldése felesleges.

Ováry Lajos szükségesnek tartja a bizottságot, nehogy az legyen a vád, hogy nem állunk szóba az ellenzékkel. Ha nem sikerül az egyezés, lesz mód a megegyezésre a felett, hogy kit jelöl a párt.

Hlatky Endre azt látja, hogy a bizottság kiküldését kívánják. Teljhatalommal ruházzák fel azt, de csak a puhatólódzásra s az összes állásokra.

Szavazásnál a többség 5 tagot kíván a bizottságba. Ezek: **Hlatky Endre, Miskolcny Barna, Mezey Mihály, dr. Várady Zsigmond** és **dr. Grósz Menyhért.**

Az elnök mihamarabb újból értekezletre hívja össze a pártot.

Ezzel véget ért az értekezlet.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Márcz. 1. A nőegylet hangversenye a Sasban.
Márcz. 1. A Nagyváradi Takarékpénztár közgyűlése.
Márcz. 2. Az iparos kör közgyűlése.
Márcz. 20. Városi tisztújítás.
Márcz. 22—26. Sorozás Nagyváradon.

Márcz. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum bójtiestélya a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Ápr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Ápr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **A király utazása.** Ő Felsége tegnap délután fél kettőkor a keleti pályaudvarról Gödöllőre utazott vaddisznó vadászatra, de már este ismét visszatért Budapestre.

* **Katonák a pápáért.** Ő Szentsége XIII. Leó pápa jubileumát megünnepelték a hadseregben is. A nagyváradi helyőrség katonáinak **Andrássy Péter** katonalelkész mondatott misét vasárnap reggel a Szent László-templomban s ez alkalommal rövid beszédben méltatta az ünnep jelentőségét.

* **A képviselőház háznagyának jubileuma.** **Csávossy Béla**, a képviselőház háznagya tegnap ünnepelte tiz esztendő háznagyi jubileumát. Csávossyt pártkülönbség nélkül az egész ház rokonszenve veszi körül s a képviselők ez alkalomból minden oldalról siettek felkeresni üdvözléseikkel. Tegnap délelőtt fél tíz órakor a ház hivatalnoki kara **Desewffy Arisztid** vezetése alatt tisztelgett a háznagnál, hogy kifejezzék neki legjobb kívánataikat. Biztosították ragaszkodásukról, szseretetükről és megköszönték neki azt a nemes jóindulatot, melyet velük szemben mindenkor tanúsított. **Csávossy** meghatottan mondott köszönetet a képviselőház tisztviselőinek s biztosította őket további jóindulatáról. Szünet alatt a hírlapírók és az országgyűlési tudósítók járultak a háznagy elé és elhalmozták jókívánataikkal jubileuma alkalmából. Este gróf **Apponyi Albert**, a képviselőház elnöke ebédet adott Csávossy tisztelgetésére. Csávossy érdemeit a koronás király is jutalmazta. A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy Csávossyt a király **udvari tanácsossá** nevezte ki. A jubiláns háznagyhoz úgy a fővárosból, mint a vidékről és az ország minden részéből nagyszámban érkeznek az üdvözlések.

* **Udvarhely a magyar gazdákért.** A kis Erdély egy kis megyéje emeli fel a szavát a gazdák sanyaru helyzetének javítása mellett. Udvarhely megye, a szerény kis székely szék köriratot intézett az ország összes vármegyéihez és törvényhatóságaihoz, melyben arra hívja fel azokat, hogy csatlakozva az ő határozatukhoz irjanak fel a kormányhoz, hogy a gazdák válságos állapotán adóelengedéssel segítsen oly esetekben, midőn a mezőgazdasági terményeket az elemi csapások megsemmisítik. A figyelemreméltó átirat a legközelebbi közgyűlésen kerül tárgyalás alá.

* **Tolakodó koldus.** **Király Tamást** koldulásért és csavargásért már többször megbüntette rendőrségünk. Tegnap a Kossuth-utcai boltokat járta sorra koldulgatva, s ugyancsak zaklatta tolakodásával a járó-kelőket. Ezen végnélküli tolakodás és rendhábortás nem kerülte ki a rendőr figyelmét s bekísérte a rendőrségre, hol lezárattott. Illetősége helyére, Tépére fog tolonczoltatni.

* **Uj ügyvéd.** A nagyváradi ügyvédi kamara — mint a Budapesti Közlöny tegnapi száma írja — közhírré teszi, hogy **dr. Géher Lambert** nagyváradi lakost az ügyvédek névjegyzékébe Nagyvárad székhelylyel folytatólag felvette.

* **Rejtélyes baleset.** **Szász Elek** suhanczot, ki epileptikus és hülye, édes anyja szombaton reggel a megyei közkórházba hozta be kocsin gyógykezelés céljából. A suhancz bal lábfeje ugyanis hosszában félig le van szelve s nyilvánvaló, hogy irtózatossá baleset következtében kapta, de hogy milyen körülmények között érte a baleset, sem anyjának, sem pedig másnak felvilágosítást adni nem tudott. **Patáky** rendőrfogalmazó is ki akarta hallgatni a szerencsétlen suhanczot, de oly bader dolgokat beszélt, hogy az eredeti okot megállapítani nem lehetett. Valószínűleg örökös titok marad a szegény hülye esete.

* **Az olasz király és anyja.** Rómából jelentik, hogy a király és anyja, **Margit** királyné között a viszony nagyon elhidegült, mert a király nem engedett anyja ama kérésének, hogy foglaljon állást a válási törvényjavaslat ellen. Margit királyné többször felkereste fiát, hogy eltérítse álláspontjától. Hír szerint, a legutolsó ilyen kísérlet alkalmával a király és anyja között heves jelenet volt, mely szakításra vezetett.

* **26 csavargó.** A csavargók és munkanélküliek szinte előzőnk városunkat s tisztán rendőrségünknek köszönhető, hogy már végképpen el nem árasztattunk a sok csirkefogótól. Tegnap is 26 foglalkozás nélküli csavargó kísértetett be és zárattott le, hogy illetőségi helyére tolonczoltassék.

* **Előmunkálati engedély meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter báró Györffy Pál krasznai és Bydeskuty György ippai lakosoknak a bihari h. é. vasut margitta-szilágysomlyói vonalából Szilágynagyfalunál kiágazó s Bucsa állomáshoz vezetendő gőzmozdonyu helyi érdekű vasut előmunkálataira az engedélyt egy évre meghosszabbította.

* **Megint új lap.** Az efemer életű lapok száma nemsokára ismét szaporodni fog egygel Nagyváradon. Egy új lap van polyában megint, mely a **»Csipi-Csóka«** gyerek nevet fogja viselni s mint élcelapnak czimzett szellemi csemete hivatásához képest mosolygó arcot fog kiszámíthatatlan tartamu pályafutása alatt a világ folyásához mutatni s ha sikerül neki, másokat és jó kedvre akar deríteni, mivel hogy nem boldog a magyar. Az új lap engedélyezése most van folyamában. Szerkesztő gyanánt **Silberstein** Dezső ur van bejelentve álnévvel együtt, mely hangzik e képen **Murthus**. Az új kolléga külső toilletjéről Neumaun Vilmos nyomdász fog gondoskodni.

* A közjegyzői kamara közgyűlése. A közjegyzői kamara tegnap tartotta meg Debreczenben rendes közgyűlését az elnök, **Lestyán Adorján** lakásán. Évek óta nem volt ily népes a közgyűlés, a kamarai tagok csaknem teljes számmal, még a legtávolabb vidékről is megjelentek. A tagok ez a nagy érdeklődése értelmet, mivel ezen az gyűlésen ejtették meg a **tisztújítást**. Az elnöki jelentés után apróbb ügyeket tárgyaltak, mely után megejtették a választást. Elnök lett **Lestyán Adorján**, választmányi tagoknak **B. Papp Sándor** karczagi, **Balogh Géza** debreczeni, **Mezey Mihály** nagyváradai és **dr. Kovács Elek** nyiregyházi közjegyzők választották meg. A választmány **B. Papp Sándort** a titkári és **Mezey Mihályt** a pénztárnoki teendővel bízta meg; a fegyelmi bírósági rendes tagul **B. Papp Sándort** és **Kovács Elek**et, póttagokul pedig **Balogh Gézát** és **Mezey Mihályt** választották meg.

* **Tettenért csavargó.** Tegnap éjjel az olasz-i róm. kath. templom romjai között az őrt álló rendőr **Boross József** csavargó szubanczot tetten érte, midőn éppen egy lépcső fát akart nesz nélkül tova szállítani, hogy céljaira használhassa. A romok között elcsipett tolvaj jelenleg rendőri ellátásban részesül.

* **Tíz korona jutalom** annak a becsületes megtalálónak, ki tegnap a Széchenyi-térről a Szent László-térig vezető uton elveszett női aranyórát tulajdonosának átszolgáltatta. — A becsületes megtaláló jelentkezzék **Mendelényi Béla** rendőrfogalmazónál.

* **Találtatott** egy pénzszerszény egy szállító levéllel, némi pénztartalommal és egy cziteráról szóló zálogjegy. Igazolt tulajdonosa átveheti **Mendelényi Béla** rendőrfogalmazónál.

IRODALOM.

Kersch Ferencz esztergomi főszékesegyházi karnagy **»Sursum corda«** című kántorkönyvének második kötete is megjelent immár.

Lapunk hasábjain részletes ismertetést közöltünk annak idején a magyar kath. egyházi zeneirodalomban eseményt képező munka első kötetéről. Nem akarnak ismétlésekbe bocsátkozni, azért is véleményünket a mű újabb kötetéről abban foglaljuk össze, hogy a harmóniák és melódiák kitűnő mesterének ez újabb munkája minden tekintetben méltó folytatása az előbbinek.

Az új kötet az Oltárszentségről, a bold. Szűzről és a szentekről szóló énekeket tartalmaz a loretói és a Mindenszentek liténiájával együtt azonfelül néhány chorált és számos elő- és utójátékot.

Oszinte szívből kívánjuk, hogy a **»Kántorkönyv«** mennél szélesebb körben való elterjedése és lelkiismeretes tanulmányozása nyomán ébredjen a szeretet és lelkesedés az egyházi ének sz. ügye iránt. Ha majd ez ügy-szeretet eltölti azok lelkét, kiknek a mű első sorban szánva van, akkor majd egy tisztultabb és finomabb zenei ízlés várva várt korszaka is el fog jönni. A kötet ára 5 korona.

Igazságszolgáltatás.

Viszántasított vád. A margittai postamester, **Rigó Gyula** elleni hivatali sikkasztás miatt emelt vádat a nagyváradai kir. ügyészség. A postamester **Rádl Ödön** ügyvéd által kifogásokat adott be, a melyek fölött tegnap volt a tárgyalás a kir. törvényszék vádpanácsa előtt. A vádpanács a védő előterjesztéseit meghallgatván, a vádiratot elutasította, Rigó ellen az eljárást megszüntette, minthogy hivatali sikk-

asztást a fennforgott körülmények közt nem talált. Azonban mivel szabálytalanságok mégis fordultak elő, az összes iratokat áttétette a vádpanács a posta- és táviráda igazgatóságához hogy az esetleg a fegyelmi eljárást indítsa meg.

ZENE ES MUVESZET.

A nőgyelet hangversenye.

Márczius 1-én este megélnéknél a **»Fekete Sas«** öreg falai. Régi dicsőségéből visszaverődik reája néhány sugár: a Biharmegyei és Nagyváradai **Nőgyelet** tartja ott fényes hangversenyét. Ez a hangverseny egy művészi színvonal, mint a közönség érdeklődése szempontjából kitűnő sikerének ígérkezik előre is. Az estélyen a rendezői teendőket a nőgyelet buzgó elnöknője, báró **Gerliczy Félixné** felkérésére **Bartos Elemér**, **dr. Krüger Aladár**, **Medvigy István**, **Sebő Mihály** és **dr. Thury László** vállalták el. A hangverseny részletes műsora a következő:

1. Magyar nóták, előadja hegedűn **Gerliczy Erzsébet** bárónő, **Purcsi** makói cigányzenekara kísérete mellett.

2. Költemény, írta és felolvassa **dr. Váradny Antal**.

3. a) Schumann Róberttől: Aufschwung.

b) Chamenide-től: L'enjolense, zongorán előadja **Gerliczy Margit** bárónő.

4. Duett a Parasztabecsületből. Eneklők: **Tucsek** Ferenczné és **Krüger** Jenő.

5. Rubinstein Antal: Gordonka-sonata, előadja **Szmazsenka** Ernő, zongorakíséret: **Ble-chinger** Lujza k. a.

6. Grieg Ede: Zongora-sonata, előadja **Ble-chinger** Lujza k. a.

7. a) Cserebogár, sárga cserebogár... (Abraud.)

b) Magyar dalok, czimbalmon előadja **Nagy** Dezső.

Jegyek előre válthatók **Berger Sámuel** könyvkereskedésében.

Hat új eredeti magyar dal. **Dóczy** József, kitűnő zeneszerzőnkől újabban egy eredeti magyar dalgyűjtemény jelent **»Hat új eredeti magyar dal«** cím alatt. A Dóczy-dalok eléggé ismertek már, semhogy azokat dicsérni kellene. Ezen újabb, **Blahánénak ajánlt**, egytől-egyig szép dalgyűjteményét is ajánljuk a magyar zenekedvelők figyelmébe. Ara a hat dalt tartalmazó füzetnek 2 korona. Megrendelhető a **»Corvina«** könyvkereskedésében **Temesvárt**, valamint minden hazai könyv- és zeneműkereskedés útján.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Bibliás asszony.

Csütörtök: Faust.

Péntek: Gyurkovics leányok.

Szonbat Traviata.

Vasárnap (d. u.: Sárga csikó. este: Csepürágók.

A dada. Bródy Sándor nagyhatású erkölcsrajzáinak próbái annyira előre haladtak, hogy a premiért a jövő hét folyamán megtartják — mire az illusztris szerző lejtővetelét meg is ígérte. A czimszerep tanulmányozása P. Szép Olga teljes ambícióját képezi. A többi fő szerep is a társulat elsőrendű tagjai között oszlik meg.

A »Csepürágók« nagy sikerére való tekintettel a színház igazgatósága ezt a pompás zenéjü mulattató operettet vasárnap estére is kitűzte a műsorra.

Burrián Károly Nagyváradon. Burrián Károly, az Operaház hőstenoristája, ki olyan kivételes nagy sikerrel mutatkozott be a nagyváradai közönségnek, holnap, csütörtökön vendégszerepelni fog a Szigligeti-színházban legjelesebb szerepében a **»Faust«**-ban. Az előadást páros bérletszűnetben tartják. A t. bérlek jegyeik megtartása iránt csütörtök déli 12-óráig intézkedni sziveskedjenek.

Vasárnap délután Csepreghy Ferencz remek népsziműve, a **»Sárga csikó«** kerül színre a Szigligeti-színházban. Bakaj Erzsike szerepét ezuttal is Eleméry Klárka játssza, akinek szép sikeréről egyforma elismeréssel szóltott egy a sajtó, mint a nagy közönség. A többi szereplők a régiek maradnak.

Lotti ezredesei. Ez a nagyszerű ujdonság, amely Budapesten megszakítás nélkül közeledik az 50-ik előadáshoz, lesz a legközelebbi operett ujdonsága a Szigligeti-színháznak.

E kacagató ujdonságból naponta folynak a próbák s előre megjósoljuk, hogy valószínűleg Nagyváradon is megfogja találni óriási hatását. Lotti szerepét Amon Margit, színházunk kitűnő szubrettje játssza. Kivüle **Benkő**, **Pintér**, **Bérczi**, **Füredi**, **Krasznay**, **Bognár** stb. játszanak még a darabban.

Lányi Edith, szintársulatunk kedvelt szubrettje, aki a budapesti Magyar színházhoz szerződött, nem mint előre jelezve volt a **»Bibliás asszony«** Thea szerepében búcsúzik el a nagyváradai közönségtől, hanem a **»Csepürágók«** gyorsan népszerűvé vált operettében vasárnap lép fel utoljára.

Tizenöt éves színész. A budapesti Szada-Jakkó-előadásokat szokták hoi műsordarabokkal is tarkítani. Ez alkalommal fellépett az Úránában Rákosi Szidi színésziskolájának egyik tehetséges kezdő növendéke, **Márton Bérczy** Ernő is. A mindössze 15 éves színész-növendék fellépése annyiban érdekel bennünket, hogy fivére **Márton Gabynak**, a Nagyváradon jól ismert bájos írónak. A kis művész első fellépésével sikert aratott.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 151.

Idénybérlet 140.

Ma, szerdán, 1902. február 26-án

A bibliás asszony.

Operett.

SZEMELYEK:

III-ik Ernő cziril király	—	Pintér Imre
Chatelroít márk	—	Erdélyi Miklós
Bearugency herceg	—	Nyárai Antal
Pontbichet, fogadós	—	Füredi József
Celestin karmester	—	Bérczi Gyula
Jollivet	—	Csatar Győző
Chattelroít márk	—	Amon Margit
Thea	—	Lányi Edith
Sarah	—	Kulinyi M.

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap csütörtökön, február 27-én

FAUST.

Opera.

REGÉNY-CSARNOK.

Gyógyszerész és doktor.

Írta: Bauditz Sophus. 1.

Az 1668-iki év egyik nyári délutánján volt. Peder Iversen, a »Pelikán-gyógyszertár« tulajdonosa hõibro-utcai háza előtt állt; hátával a díszes vasrácsra támaszkodott, jobb keze pedig a fényesre csiszolt boltkilyencsen pihent. Folytonosan egy irányba, az utca végére nézett, nem mintha vevõket lesne, vagy a járókelõket bámulná, mert ez nem volt szokása, hanem azért, mert várva várta az elküldött inasát. Peder Iversen kezdett öregedni; régi segédjei, kik évek hosszú soráig szolgálták nála, elhagyták és Jacob, a ki nála kezdett inaskodni, mert valami távoli rokona volt, tizenhét éves kora daczára annyira bolond volt, hogy többet bosszankodott vele, mint a mennyire hasznát vehette, úgy, hogy a gyógyszerésznek már sürgõs szüksége volt egy ügyes segédre. Ilyenre akadt végre Johannes Lange személyében, a ki elõször Aalborgban adta magát a gyógyszer tudományokra, késõbb külföldön Baselben és Regensburgban segéd volt és minden fõnökétõl a legjobb ajánló leveleket kapta. Írásbeli szerzõdést kötöttek, minden feltételben közösen megállapodtak és Iversen éppen most értesült, hogy Terkelsen aalborgi kapitány »Neptunus« nevû yachtja a tõzsde elõtt kikötött és hogy Johannes Lange e hajón érkezett meg. Nem kellett sokáig várakoznia. Jól termett, csinos legény, nyílt, de komoly arccsal, kék szemekkel és világos szakállal közeledett. Ruházata megfelelt társadalmi állásának és az akkori idõk követelményeinek: fekete volt. Két matróz követte, kik talgán holmiját hozták.

A gyógyszerész és új segédje pár általános udvarias szót váltottak, azután Johannes Lange felvitte holmiját a számára kijelölt szobába, melyben Jacob inas is lakott. Mikor mindent rendbe hozott, Peder Iversen megmutatta az új segédnek a gyógyszer tart. Nagynak éppen nem volt mondható ez a helyiség, de rendben volt minden és erre Peder Iversen büszke volt. A gyógyszer tart falán ez a régi jó szentencia volt olvasható aranyozott betűkben: »Nos remedia, Deus salutem« és

* Mi az orvosságot, Isten az egészséget.
a juharfából készült állványokon korszok, fiókok, tégelyek és dobozok végtelen sokasága, a leggyakrabban használt orvosságokkal állottak. A büszkeség bizonyos nemével magyarázta meg Peder Iversen új segédjének, hogy mindaz, a mi a levegõbõl lefõgõ kitõmött csepõtõl balra van, »simplicia« volt, a tõle jobbra levõ szerek pedig a már kész »composita«; vomiteria, purgantia, sudorifera, pectonalia és cordialia, ezek mindegyikének megvolt a maga állványa, míg a narcotica, drastica és acria-nak külön helye jutott egy elzárt szekrényben, melyhez Johannes külön kulcsot kapott azon figyelmeztetéssel, hogy ne adja ezt soha se Jacobnak, »mert a milyen haszontalan lurkó, képes minden huaczsutásra és egyáltalában nem lehet benne bizni.«

A gyógyszer tartból a mögötte fekvõ rak tárho mentek, a hol nagy sokaságu simplician kívül sokféle szõrp, mandulás sütemény, cukorkenyér és fûszer volt felhalmozva, melyek mind szükségesegek egy jól felszerelt gyógytárban és melyek nagy hasznot hajtó áruk. Itt Peder Iversen szükségesnek tartotta segédjét arra figyelmeztetni, hogy a »Pelikán-gyógytár« valóságos egyiptomi mumia birtokában volt — a mumia porát akkor bizonyos betegségek ellen irták elõ az orvosok — és hogy csak multkorában kezdték használni; bezoarkõveket és porrá tört farkascsonthokat tartalmazó fiókot mutatott neki, azonban feleslegesnek tartotta egy kitanult gyógyszerészetet arra figyelmeztetni, hogy egy nagy hordó disznószir ajánlotta tartalmát mindazoknak a tégelyeknek a gyógytárban, melyeknek felírása, mint »Daruzsír«, »Apostolzsír« oly ritka cikket engedtek sejtetni. »Kigyózsír«.

A raktárból lementek a pinczébe, a hol sok bor volt és miután a gyógytáros megmutatta Johannesnek, hogy melyik hordóban

van a spanyol, melyikben a malnasiai bor, a laboratóriumba mentek, vagy, a mint gyakraiban hívták, a »destilláló szobába«. Hogy odajuthassanak, át kellett menniök a nagy udvaron, mely közepén egy hatalmas szederfával és a sarkokban egy-egy terebélyes hársfával, kellemes, árnyékos sétat helyül szolgált; tavasszal még tulipán és iris, nyáron szegfû és liliom virágozott az udvaron. A virágágyak alkalmat adtak Peder Iversen azon megjegyzésére, hogy a városon kívül saját konyhakerkje van; azután bementek a laboratóriumba.

Itt még forró nyári napon is hûvös volt, mert a helyiség csak egy ablakon át nyert világosságot, azokivül a hársfák árnyéka esett rá. A kókoczkás padlón különféle nagyságu nagy és kis márvány-, fém- és serpentinmozsarak fényesre surott rézedények álltak, üvegesõvek és retorták sorban lógtak egy hatalmas filtrálóalapon és az egyik fal tele volt hosszú kéményû tüzhelyekkel: amott a sarokban a vegyszeti kályha állt, melyben »aqua vitae«-t és különféle fûsz-res kivonatokat destilláltak; a vén gyógyszerész megörült, a mint látta, hogy fiatal segédje érdeklõ és szakavatottsággal vizsgálta meg a kályhát.

(Folyt. kõv.)

TAVIRATOK.

Az autonomiai kongresszus.

Budapest, febr. 25. (Saj. tud. távir.) Ma délután folytatták a kath. autonomiai kongresszust s a kath. alapok és iskolák fölötti vita a 127. § a bizottság javaslatának gyõzelmével végzõdött. A javaslatot ugyanis részint eredeti szövegben, részint a püspöki kar módosításával fogadták el. A tanulmányi alapok tehát egyelõre kormánykézen, a kath. iskolák a kormány vezetése alatt maradnak.

A 11. §-nál a szavazás elõtt Molnár János és Major Ferencz mondták el érveiket a tanulmányi alapok önállósítása mellett.

A 12. §-nál Fehér Ipoly, Zichy Nándor, Margalits és Major kétségen kívül helyezték a kath. egyház jogait az iskolákra nézve.

Henrik herceg utja.

Washington, febr. 24. A mikor Henrik herceg Hay külügyminiszter és Evans tengernagy társaságában a Fehér Ház elé érkezett, az ott álló tengerészzenekar a német nemzeti himnuszt játszotta. A herceget Peñice külügyi államtitkár, Holleben német nagykövet és több amerikai tiszt a Vörös Terembe és a virágházon keresztül a Kék Terembe kísérték, a hol Roosevelt elnök fogadta a herceget. A herceg és az elnök beszélgetése csak formális természetû volt. Az üdvözlés után az elnök nejéhez kísérték a herceget a Vörös Terembe és onnan a virágházba, a hol a kormány tagjai várakoztak nekik. A Fehér Házból a herceg egy lovassági csapatot kísérve a német nagykövetségre hajtatott. A német nagykövetség, a melyen elõször lengett a császári lobogó, pazarul volt díszítve. Belsejét német zászlók és valamennyi német állam zászlói díszítették. A herceg személyes kíséretével az elsõ emeleten lakik, a többi kíséret a Williard-Hotelbe szállt. Kévéssel 12 óra elõtt Roosevelt elnök a lakosság telkes tüntetése mellett a nagykövetségre hajtatott,

hogy a herceg látogatását viszonzozza. Az elnököt Holleben fogadta és a herceghez kísérték. Késõbb a columbiai kerület elnöke, Mac Farlan üdvözölte a herceget.

Washington, febr. 24. Mac Farlan, a columbiai kerület elnöke Henrik herceg üdvözlése alkalmával megemlékezett Washington Gyógyról, a kit Németország legjobbjai a legnagyobb rokonszenvvel és csodálattal halmoztak el. Washington törvényei értelmében Amerika barátságos valamennyi nemzet iránt. Rendkívüli örömmel üdvözöljük — mondotta Farlan — Nagy Frigyes és Jó Frigyes, Goethe, és a bölcselkedés, a zene és a tudományok nagy mesterei országának képviselõjét. Farlan fogadása után Henrik herceg a nagykövetséghez hajtatott, délután pedig az egész diplomáciai testület látogatását fogadta. Négy órakor a kapitólumba ment a herceg. Mikor a szenátus tanácstermébe belépett, tapssal fogadták. (M. T. I.)

Henrik herceg veszélyben.

Budapest, febr. 25. (Saj. tud. táv.) Mint New-Yorkból jelentik, tegnap, midõn Henrik herceg az elnökhöz kocsizott, a fogata után következõ kocsi lovai megbokrosodtak s neki iramodtak kocsijának, melyben Hay államtitkárral ült. A kocsis az erõs rázkódás következtében leesett a bakról, Hay pedig súlyos sérüléseket szenvedett. A vehemens karambol daczára Henrik herceg különös véletlen folytán sértetlen maradt.

Robbanás.

Orebro, febr. 25. Az Orebro közelében lévõ hajóállomáson tegnap délután lövõgyakorlat alatt robbanás történt, a mely egy hajórajkapitányt és két más embert megölt. Három ember súlyos és többen könnyû sérülést szenvedtek. (M. T. I.)

Kovács Dénes nyilatkozik.

Budapest, február 25. (Saj. tud. táv.) Kovács Dénes volt magyarországi függetlenségi képviselõjelölt nyilatkozik Fassie tegnapi beszédére. Allitása szerint a függetlenségi párt biztos gyõzelmét, Fassie korteseinek és a közigazgatási tisztviselõknek hallatlan erõszakosságai, viszálelései akadályozták meg. A formahiba miatt visszautasított petícióban ki lett mutatva, mennyire nem tiszta Fassie mandátuma. Gsak a képviselõk és a t. Ház türelmét bizonyítja, hogy ilyen mandátum tulajdonosa is felszólalhat.

A spanyol bank ügye.

Madrid, febr. 25. A spanyol bankra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság a kamarában elõterjesztette jelentését. A jelenlés a következõ rendelkezéseket foglalja magában: I. cikk: A spanyol bankban jegy kibocsátó osztály létesítettik. A jegyeket a bank és valamennyi fiókja beváltja. II. cikk: A jegy kibocsátó osztály szenvedõ vagyona a kibocsátott jegyek összegét foglalja magában, cselekvõ vagyona pedig a következõ tételekbõl áll: 1. Az 1891-iki államkölcsön címén 150 millió pezeta. 1. 900 millió pezeta kincstári kötvény. 3. A bank pénztárainak aranykészlete. 4. Ezüstpénz. A kibocsátó osztály aktivuma biztosítékul szolgál a kibocsátott jegyekre nézve. 3. A jegy kibocsátás nem emelhetõ a bank-pénztárak arany- és ezüstkészleté-

nek emelése nélkül. 4. Abban a mértékben, a melyben a kormány a kincstári kötvényeket beváltja, a bank ugyanolyan összegű jegyeket von ki a forgalomból. V. cikk: A kormány felhatalmazást kap államadósság kibocsátására, kizárólag a kincstári kötvények bevonása céljából. VI. cikk: A bank jegyei 1000, 500, 50 pezetas darabokban bocsátatnak ki. VII. cikk: A kibocsátó osztály nem válthatja be a jegyeket aranyra, a míg az aranynak ársziója van. VIII. cikk: A kibocsátó osztály hetenként kimutatást ad ki vagyoni állapotáról. IX. cikk: A bank az állampénztárakra utalja át az 1874-iki törvény alapján kibocsátott jegyek összegét, a melyek megsemmisített kibocsátásokból származnak és a melyeknek birtokosai nem kérték a jegyek kicserélését. Az államkincstár köteles ezeket a jegyeket beváltani, ha a birtokosok jelentkeznek. Az utolsó cikk némi meglepetést kelt, mert eltér attól a régebben hozott határozattól, hogy az államot illeti meg az elveszett vagy elégett jegyekből eredő haszon, a mely különböző bankot illetné meg. (M. T. I.)

A spanyol forrongás.

Madrid, február 24. A szenátusban Weyler hadügyminiszter felolvasott egy barcelonai táviratot, a mely szerint ott a fémgyárak kivételével valamennyi műhelyben dolgoznak. Bejelentette továbbá, hogy Muriciában, Cartagenában, Valenciában, Reusban, Tarragonában, Tortosában és Castellonban helyreállt a nyugalom. Sevilleban csődületek voltak, a melyet azonban szétverték. A szenátus meglepedéssel fogadta ezeket a híreket. (M. T. I.)

A német tőzsdetörvény.

Berlin, febr. 25. A »Börsencourier« szerint kétséges, hogy a tőzsdetörvény-novella ősz előtt a birodalomgyűlés elé kerül. (M. T. I.)

A búrok vesztése.

London, febr. 25. Kitchener azt táviratozza, hogy az egyes csapatok jelentései szerint a múlt héten elesett 24, megsebesült 12 és fogságba esett 379 búr, köztük Grobelaar lovaszászlós. Megadta magát 104 búr. (M. T. I.)

Az angol flotta.

London, febr. 25. Az alsóház 183 szavazattal 40 ellenében elfogadott egy határozati javaslatot, a mely a flotta legénységi állományát 122.500 emberben állapítja meg.

Közönség köre.*

A csornai rabbi.

A »Tiszántúl« tegnapi számában a fővárosilapok nyomán a csornai rabbiról mint magyarfalóról, mint olyanról, aki nem engedte meg a magyar kihirdetést a templomban, — emlékezik meg.

Mint hogy én voltam az országos központi iroda által az ügy mibenállásának megvizsgálására kiküldve és e hó 23-án a helyszínen győztem meg a tiszta tényállásról, mondhatom, hogy soha senki méltatlanabban és igazságtalanabban nem lett meghurcolva, mint a csornai rabbi.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Ennek legfényesebb bizonyítékát adta a tárgyaláson jelen volt járási főszolgabíró, a ki a legmelegebb szavakban adott kifejezést a főrabbi hazafias gondolkodása és érzülete iránti elismerésének.

A tárgyalásról felvett jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét itt szószerint közlöm, mert ebből tünik ki leginkább, hogy a hazafiatlanság vádja, minden alapot nélkülöz.

A jegyzőkönyv e része így hangzik:
3. Főt. Kohn Farkas főrabbi ur midőn legmélyebb felháborodásának kifejezést ad az ő hazafias érzelmeit meggyanúsító hírlapi közlemények fölött, kijelenti, hogy a templomban való kihirdetéseket — bármely nyelven is történjenek azok — ama elvi szempontból ellenzi, mert profán dolgoknak az istentisztelet alatti előadását nem tartja helyénvalónak.

Hogy azonban ama gyanusításnak, mintha ő a magyar szó ellen foglalt volna állást, elejét vegye, az istentisztelet alkalmával őt megillető jogok teljes épségben tartása mellett megengedi, hogy ezentúl a közgyűlések megtartásának idejét, az adó kivétel megtörténtét és a szavazók névsorának elkészülését a templomban, de csakis magyarul kihirdessék, mely kihirdetést azonban csakis az amugy is vallási funkciót végző kántor eszközölje.

4. Az előjáróság kötelességének tartja, hogy a nyilvánosság előtt meghurczolt főrabbiának, a ki nek hazafiasága kétségbe vonott, teljes mértékben elégtételt szolgáltatson akként, hogy ugyanevak az illető lapokban a rabbit teljesen rehabilitáló nyilatkozatot fog közzétenni. — E jegyzőkönyvet az egész hitközség aláírta.

Midőn még megemlítem, hogy az egész herceze-hurca holmi hatalmi torzsalkodásból eredt, és hogy a központi iroda kiküldöttének erélyes közbelépése folytán a béke a hitközségben tökéletesen helyre állt, kérem a t. szerkesztőséget, hogy e helyreigazító soroknak b. lapjában helyt engedni sziveskedjék.

Nagyváradon, 1902. febr. 25.

Tisztelettel
Gábel Jakab.

KÖZGAZDASÁG

Bécsi Kereskedelmi és Pénzügyi Társaság

Társaság jelentése

— A Társaság tiszti eredeti távirata. —

Értéktáblázat

Budapest, február 25.

Osztrák hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Allamvesztés	624 50
Római papír	416.—
Magyar jelvény	488.—
Salgótarján	—
Wagon-kölcsön	—

Határvidék.

Budapest, február 25.

Buza októberre	7.84
Buza áprilsra	8.80
Tengeri	5.14

Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, árpa.	—

Hivatalos ártályasok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. február 25-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.75
Magyar koronajárdék	97.60
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	107.90
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.25
Halmései jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavón-földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	189.—
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek-kölcsön	156.—
Osztrák járdék-papírban	101.50
Osztrák járdék ezüstben	101.35
Osztrák járdék aranyban	121.—
Osztrák korona járdék	98.45
Osztrák államsorsjegyek	151.50
Osztrák magyar bank részvény	16.30
Magyar ártelbankrészvény	711.50
Osztrák hitelintézet részvény	698.—
Párisi viza	95.45
30 frankos arany (Hapo-pondor)	19.06
Közelbirodalmi viza	117.25
London viza	240.10
30 márkás arany	28.44

Marha ártályázat 1902. február hó 11-ről

Egy pár első rendű jármás ökör 620-690, egy pár másodrendű jármás ökör 520-580, egy pár harmadrendű jármás ökör 246-500, 1 drb fejős tehén 110-230. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160-260. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 124-180, 1 drb. veres borjú 26-50, 1 drb. fél éves borjú 44-60, 1 drb egy éves borjú 48-78, két éves borjú 70-190. 1 drb hizott sertés 82-88, 1 ár fél éves 34-42, 1 pár egy éves sertés 48-76, 1 pár két éves sertés 80-130. 1 drb igás ló 160-230, 1 pár ökrbőr 40-52, 1 pár tehénbőr 26-36. 1 pár bojubőr 10-22, 1 pár lóbor 10-20.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTÉR.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

Kitünő saját termelésü borok

kaphatók lakásomon üvegezetten a következő árban:

1. Ujbor (Nagyvárad karcsos) 1 liter palaczk nélkül . . . 32 kr.
2. Ó asztali gyoroki fehér bor 1 liter » » » . . . 42 kr.

Finom fajborok:

3. Kadarka (szemelt vörös bor) 1 liter palaczkkal 1 frt — kr.
4. Cabernet » » 1 liter » 1 frt 10 kr.
5. Szilváni » fehér pecsenyebor 1 liter » 1 frt 10 kr.
6. Sauvignon » » csemegebör 1 liter » 1 frt 20 kr.

10 üvegen felüli megrendelést házhoz is szállítatok, 1/3 literes üvegek a 3, 4, 5, 6. sz. borokból fele árban kaphatók.

Ugyanezen borok hordóban Hl.-enként tetemesen olcsóbban számíttatnak.

Telefon-szám 405.

Molnár Lajos,

Schlauch-tér, 18.

Árverési hirdetés.

Nagyvárad város tulajdonát képező »Fekete Sas« szálloda és vendéglő épületének a Szent László-térre néző földszinti részében levő s jelenleg Kalenda János által bérelt 5. és 6. számú bolthelyiségeknek bérbeadása céljából 1902. évi márczius hó 10-ik napján d. e. 10 órakor a városház tanácstermében árverés fog tartatni.

Az 5. számú bolt kikiáltási ára 1606 korona, a 6. számú bolté 2800 korona s az árverési feltételekben körvonalozott egyéb mellékszolgáltatások.

Árverelni szóval, vagy írásban zárt ajánlat útján lehet és pedig a két boltra külön-külön, vagy együttesen s a bánatpénzt ajánlattevő ehez képest tartozik letenni. Bánatpénzül a kikiáltási ár 1/4 része, vagyis az 5. számú boltra 401.5 korona, a 6. számú boltra 700 korona s a két boltra nézve 1101.5 korona teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban; a bánatpénz zárt ajánlat esetén ahoz csatolandó, szóbeli árverelő által pedig az árverési küldöttség elnökének kezeihez fizetendő, illetőleg teendő le.

Zárt ajánlatok a fent kitett határidőig alulírott kezeihez adhatók be.

Árverelőket tett ajánlatuk azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Árverelők annak elismerésül, hogy jelen feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja, az árverés megkezdése előtt aláírni, illetve zárt ajánlattevők részéről ezen körülmény az ajánlatban világosan kiteendő.

Az árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nagyvárad, 1902. február hó 25.
Komlóssy József,

H77

jog- és gazdasági
tanácsnok,
mint az árverési küldöttség
elnöke.

9859—1901. T. szám.

Árverési hirdetés kiegészítése.

A belényesi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Thury Ignác végrehajthatónak kiskoru Zsurzse Juon és társai végrehajtást szenvedők elleni 22 kor. közjegyzői díj és járuléka iránti végrehajtási ügyében a belényesi kir. járásbíró területén lévő Riény községben fekvő a riényi 89. sz. tjkvben A. I. 19., 20., 24—31, 34—35. r. sz. a. foglalt ingatlanokra az árverést 1034 kor. ban ezennel megállapított kikiáltási árnál elrendelte hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1902. évi márczius hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor Riény község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árnál is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 103 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt

I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Belényesen, a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, 1901. évi december hó 9. napján,

Petrovits Ferencz,

76.

kir. albiró.

Eladó ház

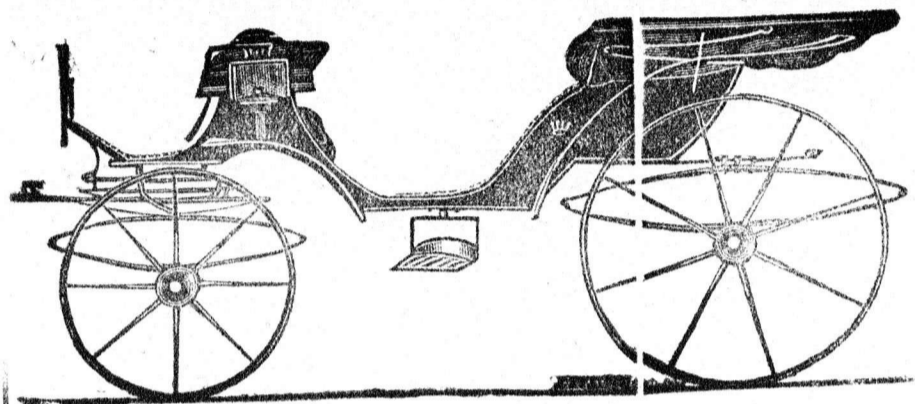
Damjanics-utcán, nagy telek és gyümölcsös kerttel forgalmas helyen.

Megkeresések **Bereczky Lajoshoz** rendőrség czimzendők.

50

Bodánszky Lipót kocsigyára

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca, színház mellett (saját-ház).

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

gyárhelyiségemben nagy raktáron tartok kész új kocsikat.

Ajánlok mindenféle fedeles és fedetlen szandlauder gazdasági kocsikat jó, erős készítményeket a legjobb kőrös-fából, erős, csinos munkát mutatok be és **tetemesen leszállított árnál** árusítom el.

Gyáram az 1896. évi millenniumi kiállításon is ki lett tüntetve, még pedig szolid és tartós munkáért.

Gyáramban elvállalok mindenféle **kovács, kerékgyártó, szatler és fényező munkákat, ugyancsak mindenféle javítások** pontos és gyors elkészítéséről biztosíthatom t. vevőimet, megrendelőimet.

Teljes tisztelettel

BODÁNSZKY LIPÓT,
kocsigyáros.

54

Fekete szövetekből a magas klérus számára állandó raktár.

A midőn a n. érdemű közönségnek becses tudomására hozom, hogy

Fő-utcán, a Nyiry-házban levő férfi-szabó üzletemet

most ujonnan rendeztem be a legszebb és legjobb

bel- és külföldi szöveteikkel,

nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy eddigi t. megrendelőimnek pártfogásáért köszönetemet kifejezzem; egyuttal kérve továbbra is a szives támogatásukat, melyet igyekezni fogok kiérdemelni az által, hogy csak a legjobb anyagból és legújabb szabás szerint készült ruhákkal, **szolid árak** mellett fogom a n. érdemű közönséget kiszolgálni.

Tisztelettel

Fudally Bálint,

férfi-szabó.

56.

Fekete szövetekből a magas klérus számára állandó raktár.